

KIDSAFEDU – v rámci online bezpečnosť detí v prihraničnom území

Kód projektu: SKHU/WETA/1901/4.1/317

Kedy je dieťa v bezpečí v online prostredí?

Objavenie sa internetu otvorilo ľuďom nové možnosti. Avšak povedľa možností ukrýva aj také hrozby, o ktorých musíme vedieť.

Ak o nich vieme, sme schopní pomôcť deťom, aby ich aj oni rozpoznali a predišli im, alebo, ak už je problém, aby mohli dostať pomoc.

Veľa rodičov sa bojí, že ich deti na internete narazia na porno, stanú sa obeťami online šikany, stanú sa závislými,

prípadne sa dostanú do kontaktu s neznámymi, ktorí nemajú s nimi najlepšie úmysly.

Ale ako tomu vieme zabrániť?

K tomu, aby sme vedeli rozmýšľať o hrozbách, je dôležité povedať si, čo to znamená, že dieťa je v bezpečí v online priestore.

Dieťa je na nete v bezpečí, ak pozná svoje práva, v offline aj v online priestore.

Vie, čo to znamená digitálna stopa, zodpovedne zdieľa obsahy.

Sú mu jasné možnosti a hrozby súvisiace s internetom.

Vie, že internet je virtuálna realita.

Nájde rovnováhu medzi online a offline priestorom.

Rozpozná online šikanu, nestane sa z neho páchatel'; v prípade zneužívania vie, kde požiadať o pomoc.

Existuje aspoň jedna zodpovedná dospelá osoba, na ktorú sa môže obrátiť, ak má problémy.

Nebezpečné obsahy na nete

Môžu to byť agresívne, násilné fotografie, videá, hry alebo aj textové obsahy, ale môžu to byť aj komentáre pod postami a pod článkami.

Môžu sa vyskytnúť aj obsahy nabádajúce k nebezpečnému správaniu. Takými to môžu byť napríklad spoločenstvá, stránky propagujúce poruchy s prijímaním potravy; alebo platformy, na ktorých organizujú párové samovraždy.

Tak, ako sa my, dospelí, často stretávame s nepravdivými správami, ani deti sa im nevyhnú. Okrem toho, že deťom sprostredkujú mylné informácie, môžu vzbudiť vážnu úzkosť, strach.

Rozšírením internetu sa ľudia stávajú ľahšie dostupnými. Tým pádom aj extrémistické skupiny vedľa ľahšie urobiť nábor svojich nasledovníkov. Pre nich sú častokrát osamelé, bezbranné deti prvoradou cieľovou skupinou.

Ako posledné sem zaraďujeme pornografické obsahy. Ak má dieťa otázku v súvislosti so sexualitou alebo s vlastným telom a odpoveď by hľadalo na internete, okamžite môže naraziť na množstvo pornografického obsahu.

Nebezpečné kontakty na nete

Vďaka rozšíreniu internetu sa môžeme kontaktovať aj s našimi blízkymi, ktorí žijú niekoľko sto kilometrov od nás. Avšak cena za to je, že aj cudzí ľudia sa môžu dostať s nami do kontaktu tak isto jednoducho.

A na internete môže byť ktokoľvek arabský princ alebo kráľovná krásy. Ktokoľvek môže tvrdiť, že už skoro ráno odbehol 25 kilometrov, alebo že žije len na smoothie; tieto tvrdenia je veľmi ťažké vyvrátiť.

Preto, ak sa spoznáme s niekým, koho nepoznáme osobne z offline priestoru, ťažko si môžeme byť istí tým, či je to naozaj tá osoba, za ktorú sa vydáva.

Kto sú to influenceri a aký môžu mať vplyv na svojich nasledovateľov?

Sú to takí populárni ľudia na internete, ktorých sleduje z nejakého dôvodu veľa ďalších ľudí. Majú vplyv na iných, alebo dokonca môžu formovať aj verejnú mienku.

Môžu spustiť výzvy, môžu tvoriť módu. A toto je možné použiť dobre aj zle.

Nie je jedno, či sa influencer stane obľúbeným z dôvodu svojho nebezpečného správania, alebo kvôli svojim kreatívnym kutilským nápadom; tak isto, ako nie je jedno ani to, či propaguje produkty, ktoré môžu byť zdraviu škodlivé, alebo také, ktoré skutočne otestuje a úprimne hodnotí.

Keď je hrozbou známy.....

Avšak v online priestore môžu okrem neznámych predstavovať hrozbu aj známi. Môže pokračovať školské šikanovanie, ale aj samotný online priestor môže byť priestorom pre šikanovanie, cyberbullying.

Rozumieme pod tým to, že deti sa navzájom obťažujú, vysmieávajú sa, ponižujú, podobným spôsobom ako v škole.

Avšak z rôznych dôvodov je to nebezpečnejšie, veď častokrát chýbajú tie zábrany, ktoré sú prítomné v prípade osobného kontaktu a tým pádom môžu zájsť oveľa ďalej.

Nebezpečné obsahy na nete: obsahy, ktoré nie sú určené pre deti

V dôsledku možností, ktoré poskytuje internet, sa významnou mierou rozšírili produkty, reklamy, ktorých prvoradou skupinou sú deti. **A to aj v prípade, ak by cieľovou skupinou nemohli byť deti (napr. porno, hazardné hry)**

Ak hľadáme na internete, neustále sa objavujú nové reklamy. Môžeme si pozrieť film, môžeme si prečítať článok, môžeme vyhľadávať na niektorej sociálnej sieti, ale čas môžeme tráviť aj v internetovom obchode.

Časť obchodných inzerátov je personalizovaná, a dokonca môže náš život uľahčiť. Avšak v druhej časti sa častokrát predávajú produkty škodlivé zdraviu, napríklad pilule sľubujúce chudnutie za jeden týždeň, alebo produkty zväčšujúce rozmery penisu.

Môže sa ľahko stať, že si produkt lacnej kvality objednáme za drahé peniaze, alebo môžeme naraziť aj na stránky, ktoré boli vytvorené, aby vymámili od ľudí peniaze.

Základnou potrebou ľudí je, aby boli milovaní a aby niekde patrili.

Osamelí ľudia sú oveľa viac vystavení radikálnym skupinám, politickým zoskupeniam.

Tu môžu zažiť, že sú súčasťou spoločenstva. O to viac to platí v prípade detí.

Prostredníctvom internetu sa ktorákoľvek radikálna skupina stáva dostupnou, resp. aj pre nich je jednoduchší nábor nových členov.

Na internete ľahko narazíte na inzeráty ponúkajúce sexuálneho partnera, ktorých cieľom môžu byť dokonca mladiství.

Bohužiaľ aj v offline priestore sa objavujú inzeráty, ktoré ponúkajú pekné šaty, cestovanie a staršieho pána pre dievčatá.

Na internete sa objavujú aj podobné pracovné ponuky, za ktorými je častokrát skrytá sexuálna práca.

Čím sa líši realita našich všedných dní od virtuálneho sveta? Aké pravidlá platia v prípade toho posledného a na čo sa oplatí klásť dôraz v tejto súvislosti?

Ako dospelí, aj my častokrát naletíme obrazu kreovanému médiami a internetom. Deti, ktoré hľadajú príklady, ktoré môžu nasledovať, sú ešte viac bezbranné proti tomuto fenoménu.

Filtre zabudované na platformách sociálnych sietí pomáhajú tomu, aby boli zverejnené čo najdokonalejšie fotky a videá, - toto môže spôsobiť vážne narušenie sebadôvery, problémy so sebahodnotením a problémy s vlastným telom tak u detí, ako aj u dospelých.

Šikanovanie v škole častokrát pokračuje v online priestore, ale dokonca aj cudzí môžu začať zosmiešňovať, podpichovať, ponižovať deti online.

Prostredníctvom internetu sa objavili nové komunikačné formy, navyše, častokrát je ich najdôležitejším miestom výskytu práve online priestor. Len sa zamyslite: koľkými rôznymi programami vieme zdarma navzájom chatovať.

Zároveň sa jazyk rozširuje o nové výrazy. Výhodou je, že sčasti je komunikácia pestrejšia, s oveľa viac ľuďmi vieme udržiavať úzke kontakty a vyriešená je aj každodenná komunikácia s našimi príbuznými, ktorí sú od nás ďaleko, zatiaľ čo vieme jednoducho dohodnúť aj zmeniť rôzne programy.

Avšak všetko to môže mať aj vysokú cenu, a kvantita môže ísť na úkor kvality. Môže sa stratiť výlučná, koncentrovaná pozornosť, kvalitné spoločné trávenie času. Môže sa ochudobniť osobný kontakt. Zároveň môže neustála online prítomnosť, pohotovosť spôsobiť vážnu psychickú záťaž.

Čo môžeš ako rodič spraviť v záujme toho, aby bolo tvoje dieťa na nete v bezpečí?

1 Všímaj si ho, rozprávaj sa s ním!

2 Chod' príkladom!

3 Informuj sa!

Častokrát počujeme, že deti vedia viac o internete ako ich rodičia. Dobrá správa je, že kedykoľvek môžeš začať zbierať informácie o tom, čo je to Tiktok, ktorí sú tí aktuálne populárni influenceri, alebo ktoré sú aktuálne trendy hry.

4 Nauč ho svojim právam!

Pre to, aby dieťa zistilo, že sú jeho práva porušované, ich musí najprv poznať. A pre to, aby si mu ich vedel/a naučiť, musia byť v prvom rade jasné tebe.

5 Zavedte spoločný systém pravidiel (internetový domáci poriadok), ktorý bude vedieť akceptovať a dodržiavať celá rodina!

6 Vyskúšajte a používajte aplikácie, ktoré merajú a obmedzujú čas strávený pred obrazovkou!

Nájdete aplikácie, ktoré je možné stiahnuť na akékoľvek smart zariadenie, v nich môžete podrobne nastaviť, v akej kvalite chcete používať dané zariadenie. Oplatí sa vyskúšať si to!

7 Do zariadení používaných deťmi nahrajte filtračný program!

Napriek tomu, že programy, ktoré boli vyvinuté vyslovene s týmto účelom, neochránia pred každou hrozbou, veľkú časť rizikových obsahov vedia vyfiltrovať.

8 Offline deň, spoločný offline program

Rodič stojí ako príklad pred svojim dieťaťom. Preto je dôležité, aby sa od neho mohlo učiť aj o rovnováhe medzi online a offline životom, aby mohlo zažiť dobré zážitky aj vo svete mimo internetu, aby malo potrebu aj takýchto programov, a aby na boj s nudou nepoužívalo len digitálne zariadenia.

9 Podpora osobného času stráveného s kamarátmi

S blížiacim sa vekom puberty a jeho postupom budú stále dôležitejšie kontakty s rovesníkmi. Aj ústrednou motiváciou používania digitálnych zariadení je udržiavanie kontaktov s rovesníkmi. Takže ak pomôžeme deťom, aby mohli osobne tráviť čas so svojimi kamarátmi, podporujeme ich spoločné programy, aj časť komunikácie prebiehajúcej v digitálnom priestore sa presunie do offline sveta.

Zisti viac!

www.hintalovon.hu

Budujeme partnerstvá

Európsky fond regionálneho rozvoja

Interreg – Slovenská republika – Maďarsko

Materiál videa nemusí odzrkadľovať oficiálne stanovisko Európskej únie.